

गैरआवासीय नेपाली संघ अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद

Non Resident Nepali Association International Coordination Council

संविधान सुझाव समुह, संविधान सम्वन्धी सुझाव संकलन

Constitution Recommendation Committee, Suggestions for constitution making in Nepal

सुझाव दिने राष्ट्रिय समन्वय परिषद -----

Name of the NCC providing the suggestions -----

मिति (Date) -----

(Please kindly send us your suggestion in English or Nepali. If you choose to use Nepali language, please use either *Preeti* font or *Unicode*. आफ्ना सुझावहरूलाई कृपया नेपाली वा अंग्रेजी भाषामा टाइप गरी पठाएर सहयोग गरिदिनु हुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौं । नेपाली भाषा प्रयोग गर्दा *प्रीती फ्रण्ट* वा *युनिकोड* मात्र प्रयोग गर्न पनि आग्रह गर्दछौं ।)

क्रम संख्या	Item विषय	Suggestions सुझाव
(A) प्रस्तावना, अधिकार र कर्तव्य सम्वन्धी (Regarding Preamble, Rights and Duties)		
1	What should be included in the Preamble of the constitution? संविधानको प्रस्तावनामा कस्ता कुराहरू समावेश हुनुपर्छ ?	; l;wfgsf]k tfj gfd f cGo lj ifox?sf cltl/Qm JolQmut ; DklQsf]; /lffsf] k]ofelt ul/g' kb5 .

2	<p>What rights and duties of Nepali citizens should be included in the constitution?</p> <p>नेपाली नागरिकका कस्ता अधिकार र कर्तव्यलाई संविधानमा समावेश गरिनु पर्छ ?</p>	<p>; ०Qm /fi6\; 3sf]a8fkq, dfgj clwsf/ a8fkq, gkfn klf ePsf dfgj clwsf/ ; Da6wl ; l6w / lfglo :t/lo ; l6w / dxf; l6w tyf /fli6o / c6t/fli6o :t/df dfgotf kkt / krlnt dfgj clwsf/ / st{ox? ; dfj 7 ul/g' kb5 .</p>
<p>(B) व्यवस्थापिका सम्बन्धी (Regarding Legislature)</p>		
3	<p>Should it be a presidential (such as the one that exists in the USA) or parliamentary (similar to the one in the UK) or a mixed system (such as the one to be found in France) of governance?</p> <p>तपाईंको विचारमा हाम्रो संविधान कस्तो प्रणालिमा आधारित हुनु पर्छ - राष्ट्रपतीय (संयुक्त राज्य अमेरिकामा जस्तो) वा संसदीय (बेलायतमा जस्तो) वा मिश्रित (फ्रान्समा जस्तो)?</p>	<p>; ljwfg; efn]lgdfef ug]gkfn]efj l ; ljwfg ; #blo k0ffnldf cfwfl/t xgkb5 . ; 3lo nf\$ tfl6qs u0ft6q gkfn]s]b]o Joj :yflksf ljb; bgfids xgkb5 . tNnf]; bgsf]; b:o ; Wof !%% / dflyNnf]; bgsf]; b:o ; Wof %) ug{plr t b]v65 . dflyNnf]; bgsf]; b:o ; Wofsf]%) kltzt ; b:o kltlo /fHoaf6, \$) kltzt ; dfgkflts / !) kltzt /fi6kltndgrgo ug]Joj :yf xgk5{.</p>
4	<p>How should the electoral system be? Should it be-</p> <p>a) fully proportional</p> <p>b) fully first-past-the-post system (directly elected)</p> <p>c) or a mixed system such as the one adopted in the election for the present CA?</p>	<p>s]b]o Joj :yflksfnf0{a9l ; dfj 7l agfpg]p47on]lgj ffg k0ffnl ldl>t agfpg' kb5 . s]b]o Joj :yflksfdf tNnf]; bgsf]!%% ; ef; bsf]lgj ffg %) kltzt jflns dtflwsf/sf]cfw/df k]oIf lgj ffgaf6 lgj fl[r t xg]/ %) kltzt kltlgw ; dfgkflts k4ltaf6 lgj fl[r t xg]Joj :yf ul/g' kb5 . dflyNnf]; bgsf %) ; ef; b ; b:olo pkNnf]; bgdf x/\$ b0{j ifdf Ps ltxf0{-!& kltlgw?sf]</p>

	<p>(If mixed, what should be the proportion between the directly elected and proportional representation?)</p> <p>हाम्रो मुलुकले कस्तो निर्वाचन प्रणाली अपनाउनु वेश हुन्छ -</p> <p>क) पूर्णसमानुपातिक</p> <p>ख) पहिलो हुने निर्वाचित हुने (प्रत्यक्ष निर्वाचित)</p> <p>ग) वा संविधान सभाको निर्वाचनमा प्रयोग भएको जस्तो मिश्रित व्यवस्था ?</p> <p>(मिश्रित भए प्रत्यक्ष निर्वाचित र पूर्णसमानुपातिक बिचको अनुपात कति हुनुपर्छ ?)</p>	<p>lgj ffg ug]Joj :yf ldnf0{of]; bgsf]lg/tf sfod /fVg]Joj :yf xgkb5 .</p>
5	<p>If proportional system is to be used, should we have some minimum threshold level of secured votes to qualify for the proportional part of the parliamentary quota? If so, what should be that percentage of the secured votes?</p> <p>समानुपातिक प्रणालि लागु हुने हो भने कुल मतको कुनै न्यूनतम प्रतिशत मत पाएका दललाई मात्र व्यवस्थापिकामा समानुपातिक प्रतिनिधित्वका लागि योग्य मान्ने प्रावधान राख्छ उचित होला ? यदि त्यस्तो प्रावधान राख्ने भए कम्तिमा कति प्रतिशत मत तोक्न वाञ्छनीय ठान्नु हुन्छ ?</p>	<p>s[b]lo Joj :yflksfsf]lgj ffgsf nflu ePsf]dtbfgdf v; \$f]sh dtsf]# -tlg_ kltzt dt klt ug{; Sg]bnn]dfq s[b]lo Joj :yflksfdf ; dfgkflts kltlgwTj sf nflu of]o dflgg]klj wfg /fVgk5{. ; dfgkflts lgj ffg kffnl cgtu{ ; b:ox?sf]dgr]o ubf{/fhgllts bnx?n]; dfj zl kltlgwTj sf nflu kfyldstf lbgk5{.</p>

6	<p>Any other suggestion not included in the above list</p> <p>माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव</p>	
<p>(C) कार्यपालिका सम्बन्धी (Regarding Executive Authority)</p>		
7	<p>How should the chief executive be elected by the people- directly (as in the US, France, or Russia) or by majority votes of parliament (as in Germany, India, or Italy)?</p> <p>देशको कार्यकारी प्रमुखको निर्वाचन कसरी हुनु पर्ला- अमेरिका, फ्रान्स, रुस आदि देशमा झैं प्रत्यक्ष निर्वाचनद्वारा अथवा भारत, जर्मनी, इटाली आदि देशमा जस्तो संसदको बहुमतद्वारा?</p>	<p>!= ; ३lo nf\$ tflGqs u0ftGq gkfnsf]; ljwfgdf /fi6klf -/fi6klf_ sf]lgj f{g s[b]lo Joj :yflksfsf]bj } ; bgsf ; b:ox?sf]; fwf/Of axdtaf6 ug[Joj :yf ug{ kb5 . ; fy} /fi6klf nf0{kba6 x6fp6f s[b]lo Joj :yflksfsf]bj } ; bgsf]; DkOf{ ; b:o ; Wofsf]b0{ltxf0{axdtaf6 hg; 5}ahf klg x6fpg ; lsg]klj wfg /Vg' kb5 .</p> <p>@= /fi6klf lgj f{rt ubf{x/\$ kft / kb}sf Joj :yflksfsf ; b:ox?sf]klg ; xeflutf xg]u/L Joj :yf ug{plrt b]v65 .</p> <p>#= sGbllo Joj :yflksfsf] tNnf] ; bgsf ; b:ox?dWof6 bj } ; bgsf] ; DkOf{ ; b:o; Wofsf] axdt kft JolQm kwfgdGql aGg5 . kwfgdGql Joj :yflksfklt pQ/bfol xg5 .</p>

		\$= k\wfgd\Gqlsf]sfo\$fn nuftf/ j f k6s-k6s u/l !) j if{e\bf a9L xg g\Xg]u/l ; h\wfgdf Joj :yf ul/g' kb5 .
8	<p>Should the cabinet members be allowed to come from outside of parliament? Or should members of parliament be prohibited from becoming ministers?</p> <p>के व्यवस्थापिका बाहिरका व्यक्तिहरु पनि मन्त्री हुन सक्ने प्रावधान राख्नु उचित होला ? अथवा व्यवस्थापिका सदस्यले मन्त्री नै बन्न नपाउने व्यवस्था गर्नु आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?</p>	<p>!= k\wfgd\Gqln]s\bllo Joj :yflksf aflx/sf JolQm?nf0{klg dlGqd08ndf ; dfj z ug{kfpG]Joj :yf ug{k\5 . s\bllo Joj :yflksfsf ; b:ox? dGql kbdf lgoQm ePdf dGql kbdf lgoQm ePsf]lbg blv g}; ef; b kbaf6 /fhlGfdf ug{k\5 .</p> <p>@= Pp6f dGqfnodf dGql, /fHodGql / ; xfos dGqlDllo]sg}b0{k\5}dfq lgoQm ug{kf0g]u/l Joj :yf ug{k\5}.</p> <p>#= lj gf lj efulo dGql /fVg gkf0G]Joj :yf ; h\wfgdf ls6fg; fy p\N\y ul/g' kb5 . ; fy}dlGqd08nsf]; Wofids :j?k s\bllo Joj :yflksfsf ; b:o ; Wofsf] lglZrt kl\Tzt e\bf a9L xg gkfpg]u/l Joj :yf ul/g' kb5 .</p>
9	<p>Should we have term limits for President and (or) Prime Minister?</p> <p>राष्ट्रपति एवं (अथवा) प्रधानमन्त्रीको पदावधि तोक्नु आवश्यक छ ? छ भने कतिपटक सम्म आफ्नो पदमा बहाल रहन पाउने व्यवस्था गरिनु वाञ्छनीय ठान्नु हुन्छ?</p>	<p>!= /fi6\kl\T / k\wfgd\Gql bj \$f]kbj lw tf\$g' lgtf\T}cfj Zos 5 . /fi6\kl\Tsf]Ps kbj lw %</p> <p>-k\F_ j if\$F]/fVg' plrt blvG5 . sg}klg JolQm nuftf/ j f k6s k6s u/l b0{cj lw -bz</p> <p>j if{ e\bf a9L ; do /fi6\kl\T xg gkfpg]Joj :yf ug{k\5 .</p> <p>@= sg}klg JolQm nuftf/ j f k6s k6s u/l !) -bz_ j if{e\bf a9L k\wfgd\Gql aGg gkfpg]Joj :yf ug{plrt xG5 .</p>
10	<p>What should be the provision to remove the chief executive and the ministers? To change the government, should we require the opponent to present the complete set of the new government (PM and the key cabinet names) with some minimum support of the</p>	<p>!= s\bllo Joj :yflksfsf]bj }; bgsf ; Dk0f{; b:o ; Wofsf]@% -kRrl; _ kl\Tzt ; b:on]lnlvT ?kdf k\wfgd\Gqlsf lj?4df clj Zj f; sf]k\Tfj bt{ug{; Sg] klj wfg /fVg' kb5 . pQm clj Zj f; k\Tfj bj }; bgsf]; Dk0f{; b:o ; Wofsf] ; fwf/Of ax\Taf6 kfl/t ePdf k\wfgd\Gql cfk\Tf]kbaf6 dQm xg]Joj :yf ul/g' kb5 .</p>

	<p>parliament members?</p> <p>कार्यकारी प्रमुख र मन्त्रीहरूलाई हटाउन कस्तो प्रावधान राख्नु पर्ला ? सरकार परिवर्तन गराउन प्रस्ताव राख्ने विपक्षी दलले नयाँ प्रधानमन्त्री लगायत पूर्ण मन्त्रिमण्डलको स्वरूप र त्यसलाई संसद सदस्यहरूको आवश्यक न्युनतम समर्थन रहेको प्रमाण समेत पेश गर्नुपर्ने प्रावधान राख्न वाञ्छनीय होला ?</p>	<p>@= klxn]clj Zj f; sf]k tfj btf{ul/Psf]cj lw Ps j if{Joltt gx5}kgM clj Zj f; sf]k tfj btf{ug{gkf0g]JoJ :yf ug{kb5 .</p> <p>#= gofK\wfgdql a6g rfxg]JolQm]dl6qd08nsf]:j?k / 6ogtd ; b:osf] ; dy6 5 egl kdf0f k7 ug{kg]JoJ :yf j f-5glo b]v6g .</p>
11	<p>What constitutional provisions would you suggest to guarantee internal democracy in major political parties?</p> <p>मुख्य दलहरूभित्र आन्तरिक लोकतन्त्रलाई सुनिश्चित गर्न संविधानमा कस्तो व्यवस्था गर्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?</p>	<p>!= /fhg]ts bnleq cftl/s nft6qnf0{; lglZrt ug{kf6L{kdv -c]b]f j f dxf; lrj_ sf]kbj lw tf]g'c]ofj Zos 5 .</p> <p>@= ; f]kbj lw % -kfF_ j if\$]xg' kb5 / nuftf/ j f k6s k6s u/L b0{cj lw e6bf a9L kf6L{kdv]sf]lh0d] f/L j xg ug{gkfp]JoJ :yf ul/g' kb5 .</p>
12	<p>Any other suggestion not included in the above list</p> <p>माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव</p>	<p>!= s]b]o JoJ :yflksfsf]dflyNnf]; bgsf]c]b]f kb5 pk/fi6k]t xg]JoJ :yf ul/g' kb5 .</p> <p>@= s]b]o JoJ :yflksfsf nflu ; Dk6g cfd lgj ffgdf v; \$]dtsf]# -tlg_ k]tzt dt k]t ug]bnnf0{dfq /fi6p df6otf k]t /fhgl]ts bnsf]df6otf kbfg ul/g' kb5 .</p> <p>#= s]b]o JoJ :yflksfsf nflu ; Dk6g cfd lgj ffgdf k]t u/\$]dtsf]cfwf/df</p>

		<p>/fli6p dftotf kft /fhgllts bnx?nf0{; /sfn]cfly\$; xofu ug[Jo] :yf ug{ kb5 .</p> <p>\$= /fli6p dftotf kft /fhgllts bnn]% -kF_ j ifdf Ps k6s clgj fo{?kdf dxflwj zg ugkg[Jo] :yf ug{kb5 . To; /L dxflwj zg gu/df /fli6p dftotf kft bnsf]; Flaf6 :j tMx6g]u/L Jo] :yf ul/g' kb5 .</p>
<p>(D) संघीयता सम्बन्धी (Regarding Federalism)</p>		
<p>13</p>	<p>What should be the future federal structure of the country?</p> <p>a) purely along ethnic lines</p> <p>b) based on three ecological belts: Mountains, Hill and Terai</p> <p>c) based on the existing five development region model</p> <p>d) based on a mix of ecology, geography, economy, mixed resource endowment (mountains and plains) and ethnicity</p> <p>e) or any other basis ?</p> <p>हाम्रो मुलुकले कस्तो संघीय स्वरूपलाई अपनाउनु हितकर हुन्छ :</p> <p>क) पूर्णतः जातीय आधारमा</p> <p>ख) हिमाल, पहाड, र तराई तीन भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा</p> <p>ग) हालको पाँच विकास क्षेत्रको मोडेलमा</p>	<p>!= hn; ft, pj {f eld / kfs[ts ; f)bo{g}gkfnst] dVo ; ft; fwg ePsf] xBf x/\$; 3lo Psf0\$] ; s[t, eifff cflbsf] l]sf; df ofubfg klg] lsl; daf6 kfs[ts, cfly\$, efl]ns, hftlo tyf eflifs ; ld>0fsf] cfwf/df ; 3lo Psf0{?sf]lgwf{of ul/g' cfj Zos 5 .</p> <p>@= jf: tj df gkfn h:tf]; fgf]b}zsf nflu ; 3lo kffnldf hfg'g}cfj Zos 5g . hftlotfsf cfwf/df ; 3lo /fHo kffnl cj nDag ubf{eflg' k/\$f]; d:ofsf af/df kj {; fl]eot ; 3 -?; _ / xfn\$]hlh{ofdf 36\$ 36gfaf6 lz lff ln}gkfnndf sg} klc xfnndf hftlo cfwf/ ; 3lo kffnldf hfg' xB .</p>

	<p>घ) पर्यावरण, भूगोल, आर्थिक तथा प्राकृतिक स्रोत सम्पन्नता एवं जातीयताको मिश्रित आधारमा</p> <p>ड) अथवा अरु कुनै आधारमा ?</p>	
14	<p>How should the powers be divided or allocated between the centre and federal entities?</p> <p>संघीय एकाई एवं केन्द्रकाबिच शक्तिको बाँडफाँड कसरी हुनु पर्छ ? केन्द्रले कस्ता अधिकार राख्ने र प्रदेशले के पाउने हुनुपर्दछ?</p>	<p>!= b}zsf]j}zsf gllt, ; /lff -oftfoft, ; #f/, plhf{ lj Bt\kof{/of cflb_, /lff, dbf, cfly\$ gllt h:tf s'fx? / kft / kb}z alrsf]d2fdf dlb: ytf ug{ clwsf/ s}bdf lglxt xg]u/l Joj :yf ul/g' kb} .</p> <p>@= k]s[ts k\$fk, jfxo cfqmdof, uDel/ cfly\$; \$6, /fi6\$zf]zflgt; /lff vnn xg]cj :yfdf s}blo /sf/n]b}zsf]hg; S}efudf klg ; \$6sfnlgl l:y]tsf] 3f]f0ff ug{ ; Sg} To; /l ; \$6sfn 3f]f0ff ul/Psf] #) -tl; _ lbgleq s}blo Joj :yflksfaf6 To; sf]cgdffg u/fpg' kg} .</p> <p>#= dhe't ; f] ; fwgsf] ; eSt pkof] ug] Joj :yf xg'sf ; fy} s}blo ah}sf]; dfgkflts afBkmfBsf]Joj :Yff xgkb} .</p> <p>\$= sg}klg kft / kb}zn]cfkng]clwsf/sf]pkof] ubf{c?sf]clwsf/sf] xgg gxg]lsl; daf6 kof] ug{kfpg]u/l Joj :yf ul/g' k5{.</p>
15	<p>Any other suggestion not included in the above list</p> <p>माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव</p>	<p>!= sg}klg kftlo /fhonf0{gkfn]sf]; fj efl]dstf / efly]ns cv08tfd cfF cfp]lsl; dn]566}/fi6\$]dfu ug{kfpg]Joj :yf ul/g' kb} .</p> <p>@= kftlo Psf0nf0{./fHol geg] .kftl j f .kb}z e'g' ; dlrt xg} .</p> <p>#= kft / kb}zsf]cfkng]Joj :yflksf, sfokflnsf / Gofokflnsf xg]u/l Joj :yf ug' kb} . t/ ; j flr cbfnt s}bdf dfq /xg]Joj :yf ug{k} .</p>

		<p>\$= kft / kbz sf]JoJ :yflksf Ps ; bgfids xg' ; fble\$ blvG5 .</p> <p>%= kft / kbz sf]JoJ :yflksfsf ; b:ox?sf]lgjffg kffnl ldl>t xgkb5 . JoJ :yflksfsf ; Dkof{ ; b:o ; Wofsf]b0{ltxf0{kltlgw k'olf lgjffgaf6 lgjflrt xg]/ Ps ltxf0{kltlgw ; dfgkflts k4ltaf6 lgjflrt xg]JoJ :yf ul/g' kb5 .</p> <p>^= kft / kbz sf]JoJ :yflksfsf]sfo\$fn % j if\$]xg]u/l JoJ :yf ug{kb5 .</p> <p>&= kft / kbz sf]JoJ :yflksfn]axdtsf]cfwf/df sfo{kflnsf k'vsv]lgjffg ug]JoJ :yf ug{kb5 .</p>
(E) समावेशिकरण सम्बन्धी (Regarding Inclusiveness)		
16	<p>What provisions should be included to empower women and others belonging to various marginalized, indigenous and other ethnic groups?</p> <p>महिला, आदिवासी र अन्य जाति-जनजाति समुहका सीमान्तकृत जनतालाई अधिकारसम्पन्न बनाउन संविधानमा के कस्ता प्रावधानहरू राख्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ?</p>	<p>dlxnf, cflbjf; L, nfkf]dv hflt hghflt, ; ldf]ts[ju{ blnt, lk5l8Psf lq]sf ; dbfo, t/f0{/ dwz]l cflb hgtfnf0{clwsf/; DkGg agfpg ; lj-wfgdf cf/lf0fsf] JoJ :yf ug\$] ; 6df ; sf/flds lj e]sf]gllt cjndag ug]JoJ :yf ug{plrt blvG5 .</p>
17	<p>What provisions should be included to make the system of governance as inclusive as possible?</p> <p>राज्य संयन्त्रलाई बढि भन्दा बढि समावेशी बनाउन</p>	<p>/fHo ; e]qnf0{a9L e]bf a9L ; dfj z]l agfpg dlnf, cflbjf; L, nfkf]dv hflt</p>

	संविधानमा के कस्ता प्रावधानहरू राख्न उचित ठान्नु हुन्छ?	hghflit, ; ldfits[ju{ blnt, lk5l8Psf lfgsf ; dbfo, t/f0{/ dwzl cflbsf lgldt ; sf/flds lje ; lxtsf]; dfj zl kl lglwj sf]JoJ :yf xg]JoJ :yf ul/g' kb5 .
18	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	; dfj zl kl mfssf]cj ndag / sfoff] og ubf{kb / lhdd] f/lsf]k\$[t x]l Gogtd offlotf tfl]sg' ctofj Zos bl]v65 .
(F) संशोधन र नियन्त्रण सम्बन्धी (Regarding Amendment and Control)		
19	What should be the requirement to amend the constitution? संविधानको संशोधन गर्न कस्ता प्रावधानहरूको पालना गर्न जरुरी ठान्नु हुन्छ?	!= ; h]wfg ; xfl]gsf nflu s]bl]o JoJ :yflksfsf]bj } ; bgssf] ; Dk0f{ ; b:o ; Wofsf] &% kl tzt dt clgj fo{xg5 . @= ; h]wfgsf]JofVof ; Da6wl clwsf/ ; j]r / ; j]wflgs cbfntnf0{xg5 . #= l ; dfgf ; Da6wl, lj bzl ; lgs /lv] ; lgs ; u7gsf] ; b:o a6g]h:tf dxTj k0f{ k7gx?sf]lg0f6 hgdt ; uxaf6 ug]JoJ :yf ul/g' kb5 .
20	What powers should parliament or president or cabinet have in ratifying Nepal's treaties with other nations? अन्य देशसँग गरिने सन्धीलाई अनुमोदन गर्ने प्रक्रिया कस्तो हुनुपर्छ र सरकार वा राष्ट्रपति वा संसदसँग यस सम्बन्धमा कस्तो अधिकार हुनुपर्छ ?	!= c6o bzl ; ul/g] ; fdf]o rl/qsf] ; lGwnf0{s]bl]o JoJ :yflksfsf]bj } ; bgssf] ; Dk0f{ ; b:o ; Wofsf] ; fwf/0f axdtaf6 / lj z]f /fli6 dxTj sf] ; lGwnf0{s]bl]o JoJ :yflksfsf] ; Dk0f{ ; b:o ; Wofsf]b0{ltxf0{dtaf6 cgdff]g ug]JoJ :yf ug{ kb5 . @= g]kn klf xg]lfg]lo, /fli6 tyf c6t/f]6 ; lGw / ; Dem]f / dx]f ; lGw k6]j sf/l 9un]sfoff] og ul/gk5{.

24	<p>What provisions should be included in the constitution to control corruption by politicians and public officials?</p> <p>सार्वजनिक पद धारण गर्ने व्यक्ति एवं राजनीतिक नेतृत्वबाट हुने भ्रष्टाचारलाई नियन्त्रण गर्न संविधानमा कस्तो व्यवस्था गर्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ?</p>	<p>!= e 6frf/ lgo6q0f ug{c Vtof/ b?kof u cg' Gwfg cfof unf0{cema9l clwsf/ kbfg ug\$; fy}>f / ; fwg ; DkGg agfpg' kb5 .</p> <p>@= e 6frf/ lgo6q0fsf nflu b08 ; hf5sf]s8f Joj :yf xg' kb5 / e 6frf/ u/L sdfPsf]; Dk0f{wg ; DklQ hkmt u/L /fli6ps/0f ul/g' kb5 .</p> <p>#= e 6frf/ ug]JolQmf0{e 6frf/ u/\$f]kpf0ft ePdf /fhosf sg}klg ; fj hlgS kbdf lgoQm ug{gkf0g]/ /fhgllts bnx?n]klg lgj ffg kpf]hgsf nflu pDdhj f/ agfpg j f To:t}cGo dxTj k0f{k bdf lgoQm j f dgf]og ug{gkfpG]u/L Joj :yf ul/g' kb5 .</p>
25	<p>Any other suggestion not included in the above list</p> <p>माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव</p>	
<p>(G) गैरआवासीय नेपाली सम्बन्धी (Regarding Non-Resident Nepali)</p>		
26	<p>What provisions should be included in the constitution to enable NRNs' contribution in nation-building? In addition to the provision on dual nationality, what else should be included to ensure the NRNs' participation in the governance of the country?</p> <p>राष्ट्रनिर्माणमा गैरआवासीय नेपालीहरूको संलग्नतालाई प्रोत्साहित गर्न दोहोरो नागरिकता लगायत संविधानमा अन्य के कस्ता प्रावधान राख्न</p>	<p>!= aRrf hxfH[d]klg lghsf]cdf j f afa' gkfnl gful/s /x\$ eg]To:tf aRrfn]gkfnl gful/stf kfpG]Joj :yf ug{k b5 .</p> <p>@= cGo hg; S}bZsf]gful/stf k t u/\$f]ePtfklg ux cfj f; lo gkfnlx?nf0{ gkfnl gful/stf ToFlg a b gkfl/g]u/L Joj :yf ug{k b5 .</p> <p>#= lj bZl gful/stf k t u/\$f]gkfnl dhsf]ux cfj f; lo gkfnlsf lgldQ bfx]f]f] gful/stfsf]Joj :yf ul/g' kb5 .</p> <p>\$= s b o Joj :yflksfsf]lgj ffg / hgdt ; ux df lj bZdf /x\$ gkfnl gful/sx?n]ghssf]gkfnl sbg]ts lgof]udf dtbfg ug{kfpG]Joj :yf ul/g' kb5 .</p>

	आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	
27	Any other suggestion not included in the above list माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूर्ण सुझाव	!= ; Dk0f{gkfnlx?nf0{kbfq ul/g]gkfnl gful/stf / /fxbfglsf]9fFf s[b]o ; /sf/n]lgwf{0f u/df]hd xg]u/L Joj :yf ul/g' kb5 . @= gkfnstf]/fi6\efiff gkfnl xg5 . gkfnl efiff ; /sf/L sfdsthsf]efiff xg5 / kft / kbfdf gkfnl efiffsf cti/Om cGo b0{:yfglo efiff?nf0{dfq ; /sf/L sfd sthsf]efiffsf]?kdf dfotf kbfq ug{plrt b]v65 .

Gofokfnstf ; Da6wl Joj :yfm

!= Gofokfnstf ; j fr, kg/fj dg / kft / kbf u/L tlg txsf]xgkb5 .

@= s[bdf ; j fr cbftnstf / ; jvflgs cbftnstf]klg Joj :yf ul/gkb5 .

#= x/\$ kft / kbfdf kblzs cbfnt / kg/fj dg cbftnstf]Joj :yf ul/gkb5.

dlxnstf]xs ; Da6wl

cfdfstf]gfdaf6 klg gful/stf lb0g]kij wfg ePtfklg lj bzl nllgaf6 h6d\$faRrfsf]xsdf To:tf]aRrf gkfn}h6d\$stf]xgkg] gkfnf :yfol a; f; ePsf]xgkg]cflb h:tf zt? /vl tl zt? k/f u/]fklg clust gful/stf dfq lb0{gkfnl dlxnf / pgsf]; Gtfgnf0{ lj sNk /f]g]cj ; /af6 j l-rt ul/Psf]5 . To; u/L gkfnl dlxnfn]lj bzl gful/s; E lj jfx u/df gkfnl gful/stfsf]xsaf6 j l-rt xg]t/ gkfnl k?ifn]lj bzl dlxnf; E lj jfx u/df To:tf]gkfnl k?ifn]gkfnl gfulstf To]lg klg gkg]/ gkfnl k?if; E lj jflxt lj bzl dlxnfn] gkfnl gful/stf lng rfxdf 5gf6sf]clwsf/ ; d] kbfq ul/Psf]xsf dlxnf / k?if b]nf0{; dfq cj ; /sf]l; h6f xg]u/L Joj :yf ul/g' kb5 .

sltko ; jwflgs lgsfo j f cfofux?df dlxf ; xeflutf ; lglZrt ubf{kbj kbflwsf/Lsf]?kdf dfq ; xeflutf u/f0g]u/\$f]kl/k]odf
lj zif Joj :yf ; lxt ; xeflutf ; lglZrt ul/g'k5{ . ; /lff lgsfo, s[bllo Pj +kft / kbzsf kto\$ lgsfo, /fhgllts bnx?, kft / kbzn]
lgdf ug[cfof, Gofokflnsf, ; jwflgs lgsfox?df ; d] dlxfsf] ; xeflutf ; lglZrt ul/g'k5{ .